

יבמות ג

קושי על הסדר במשנה: מכדי כולחו מאחות אשה ילפינו, ליתני **אחות אשה** ברישא!
 ניסיון 1 לתרוץ: וכ"ת, תנא חומרי חומרי נקט, ור"ש היא, דאמר: **שריפה חמורה**,
 קושי 1 על התירוץ: אי הכי, ליתני **חמותו** ברישא, דעיקר שריפה בחמותו כתיבא!
 קושי 2 על התירוץ: ועוד, בתר חמותו ליתני **כלתו**, דבתר שריפה - סקילה חמורה!
 תירוץ 2: אלא, בתו כיון דאתיא מדרשא - חביבא ליה.
 קושי 1: כולחו נמי מדרשא אתו!

תירוץ: נהי דלענין ייבום אתיין מדרשא, עיקר איסוריהו בהדיא כתיב בהו, בתו עיקר
 איסורא מדרשא, דאמר רבא, אמר לי רב יצחק בר אבדימי: אתיא **הנה הנה**, אתיא

למה למה.

ויקרא פרק יח פסוק יז

עָרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלַה אֶת בֵּית בְּנֵהָ וְאֶת בֵּית בִּתְּהָ לֹא תִקַּח לְגִלוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה
הנה זמה הוא

ויקרא פרק יח פסוק י

עָרוֹת בֵּית בְּנֵךְ אוֹ בֵּית בִּתְּךָ לֹא תִגְלַה עֲרוֹתוֹ כִּי עֲרוֹתֶךָ **הנה**:

ויקרא פרק כ פסוק יד

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ **זמה** הוּא בְּאֵשׁ יִשְׂרָפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהַקֵּן וְלֹא תִהְיֶה **זמה**
 בְּתוֹכְכֶם

קושי 2: השתא דאמרת: כל מלתא דאתיא מדרשא חביבא ליה, ליתני לאחות אשה לבסוף!
 תירוץ: אידי דאיירי באיסור אחוותא, תנא אחות אשתו.

קושי: וליתנייא להאי בבא לבסוף!

תירוץ 3: אלא, תנא קורבי קורבי נקט

סדר המשנה:

קרובי עצמו	בתו, ובת בתו, ובת בנו	קבוצה 1
ואידי דתנא שלשה דורות למטה דידיה - תנא נמי שלשה דורות למטה דידיה	בת אשתו, ובת בנה, ובת בתה	קבוצה 2
ואידי דתנא שלשה דורות למטה דידיה - תנא שלשה דורות למעלה דידיה	חמותו, ואם חמותו, ואם חמיו	קבוצה 3
דקרובי עצמו	אחותו מאמו, ואחות אמו	קבוצה 4
ואידי דאיירי באיסור אחוה - תנא אחות אשתו	ואחות אשתו, ואשת אחיו מאמו	קבוצה 5
ובדין הוא דליקדמה לכלתו מקמי אשת אחיו שלא היה בעולמו, דלא משום קורבא הוא דאסירא, אלא אלא אידי דאיירי באיסור אחוה - תנא אשת אחיו שלא היה בעולמו, והדר תנא כלתו	ואשת אחיו שלא היה בעולמו	קבוצה 6
	וכלתו	קבוצה 7

קושי על לשון המשנה

<u>תירוץ</u>	<u>קושי על הלשון</u>
<p><u>תירוץ 1</u>: אי תנא 'אוסרות', הוה אמינא אסור לייבם, אבל מיחלץ חלצה, קמ"ל. קושי: וליתני 'אסורה לחלוץ'! <u>דחיית הקושי</u>: מאי קעביד. <u>דחיית הדחייה</u>: אלמה לא? אם אתה אומר חולצת - מתייבמת!</p> <p><u>תירוץ 2</u>: כיון דבמקום מצוה הוא דאסירה צרה, ושלא במקום מצוה שריא, משום הכי תני פוטרות.</p>	<p>ומאי איריא דתנא פוטרות? ליתני 'אוסרות'!</p>
<p>אי תנא 'מן הייבום', הוה אמינא מיחלץ חלצה, יבומי לא מייבמה, קמ"ל: כל העולה לייבום - עולה לחליצה, וכל שאינו עולה לייבום - אינו עולה לחליצה</p>	<p>ומאי איריא דתני מן החליצה ומן הייבום? ליתני 'מן הייבום' לחודיה!</p>
<p>אבא שאול היא, דאמר: מצות חליצה קודמת למצות ייבום.</p>	<p>וליתני 'מן הייבום ומן החליצה', אי"נ 'מן החליצה' לחודה!</p>

שאלה: מנינא דרישא (חמש עשרה) למעוטי מאי, ומנינא דסיפא (הרי אלו פוטרות...) למעוטי מאי?
תשובה: למיעוטי

לא לפי רב ורב אסי	לפי רב ורב אסי	ואי לא סבירא להו דהדדי
1. צרת סוטה	1. צרת ממאנת	1. צרת סוטה או איילונית
2. צרת איילונית	2. צרת מחזיר גרושתו	2. צרת ממאנת או מחזיר גרושתו

קושי מהמשנה על רב ורב אסי: לרב ולרב אסי, ליתנינהו!
תירוץ: לפי שאינה בצרת צרה.

מקור לדיון של משנתנו שפוטרת צרותיה וצרות צרותיה: ת"ר:
אם אכחותה לא תקח לצרכי צרותה צליה מחייה (ויקרא י"ח:יח)

אחות אשתו אסורה ליבם	<i>צליה</i> מה ת"ל? לפי שנאמר: (דברים כ"ה) <i>יבמה יבא צליה</i> , שומע אני אפי' באחת מכל עריות האמורות בתורה הכתוב מדבר, נאמר כאן <i>צליה</i> ונאמר להלן <i>צליה</i> , מה להלן במקום מצוה, אף כאן במקום מצוה, ואמר רחמנא: <i>לא תקח</i> .
אחות אשתו צרתה פטורה	ת"ל: <i>לצרכי</i> .
אחות אשתו צרת צרותיה פטורה	ת"ל: <i>לצרכי</i> , ולא לצור.
שאר עריות אסורה ליבם	אמרת: מה אחות אשה מיוחדת שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת - ואסורה ליבם, אף כל שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת - אסורה ליבם.
שאר עריות צרותיהם פטורות	אמרת: מה אחות אשה מיוחדת שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, ואסורה ליבם - וצרתה אסורה, אף כל שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, ואסורה ליבם - צרתה אסורה

המשך הברייתא: יכול שאני מרבה אף שש עריות חמורות מאלו, שיהו צרותיהם אסורות?
אמרת: מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, ואפשר לינשא לאחים ואסורה ליבם - וצרתה אסורה, אף כל שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, ואפשר לינשא לאחים ואסורה ליבם - צרתה אסורה, יצאו שש עריות חמורות מאלו, הואיל דאי אפשר לינשא לאחים - צרותיהן מותרות, שאין צרה אלא מאת.
אזוהרה שמענו, עונש מניין? אמר קרא: (ויקרא י"ח) *כי כל איש אכר יצא מכף התוצאות וכו'.*

דיוק מהברייתא ושאלה על הדיוק: טעמא דכתב רחמנא *צליה*, הא לאו הכי, ה"א אחות אשה מייבמת, מאי טעמא?
תשובה: דאמרינן: אתי עשה ודחי לא תעשה.
קושי 1: אימר דאמרינן אתי עשה ודחי לא תעשה - לא תעשה גרידא, לא תעשה שיש בו כרת מי דחי?
קושי 2: ותו, לא תעשה גרידא מנלן דדחי?

